

SOFI EGYMI
„ÁRAMLIK A BESZÉD”
Konferencia
2011. november 14.

SZÓL-E?
Új szűrőeljárás az óvodai
logopédiai ellátásban

**Kas Bence – Lőrík József – Molnárné Bogáth Réka –
Szabóné Vékony Andrea – Szatmáriné Mályi Nóra**

Jogszabályi hivatkozás

4/2010. (I. 19.) OKM rendelet a pedagógiai szakszolgálatokról

29. § (1) A logopédiai ellátás keretében el kell végezni az óvodai nevelésben részt vevő, ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének alapvizsgálatát, szűrését, és ennek eredménye alapján szükség szerint a gyermek további pedagógiai, pszichológiai, orvosi vizsgálatának kezdeményezését.

SZÓL-E? Szűrőeljárás

<http://www.szole.hu>

info@szole.hu

Hangképzés

Fonetikai és fonológiai fejlettség

Fonetikai zavar

- Torzítás

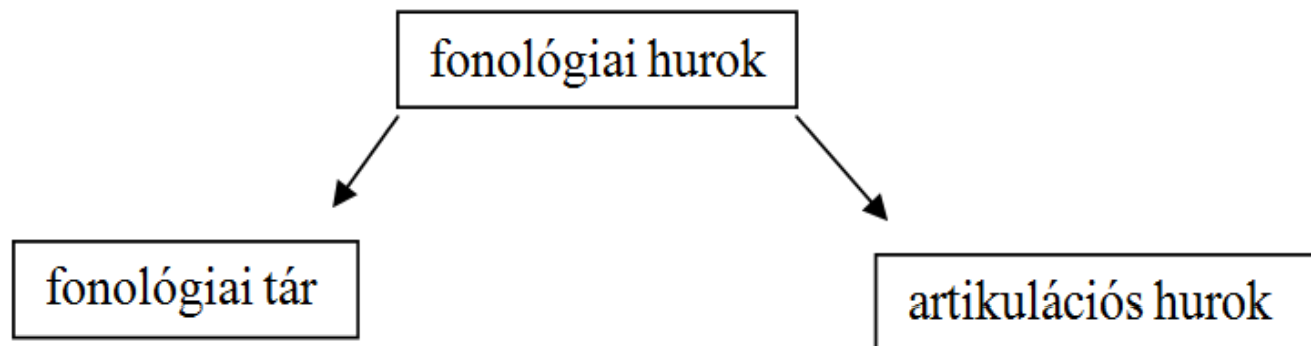
Fonológiai zavar

- Helyettesítés (szubsztitúció)
- Kihagyás (elízió)
- Hangbetoldás (addíció)
- Hangsorrendcsere (permutáció)

Nyelvi fejlettség 1.

Verbális munkamemória = Fonológiai hurok

A fonológiai hurok jelentős szerepet játszik az olvasás megtanulásában, a nyelvi megértésben, a hosszú távú fonológiai tanulásban (pl. nyelvtanulás), illetve az anyanyelvi szókincs elsajátításában. (Baddeley munkamemória-modellje)

Nyelvi fejlettség 2.

Téri viszonyok produkciója és megértése (ragok, névutók).

Szintaktikai fejlettség – mondatok tartalmi-szerkezeti feldolgozása és reprodukciója.

Írott nyelvi zavar prognózisa 1. Metanyelvi tudatosság

„...a gyermekeknek és felnőtteknek az a képessége, amely lehetővé teszi, hogy a nyelvi tényeket önmagukban véve, tárgyként vizsgálják, és rajtuk különböző műveleteket végezzenek.” (Lőrök, 2006)

Tunmer és Hoover (1992) a metanyelvi tudatosság fejlődésének négy fő területét különböztette meg:

- fonológiai tudatosság,
- szóra vonatkozó tudatosság,
- szintaktikára vonatkozó tudatosság,
- pragmatikára vonatkozó tudatosság.

Írott nyelvi zavar prognózisa 2. Fonológiai tudatosság

A fonológiai tudatosság nem más, mint a szavak belső szerkezetéhez való hozzáférés, a szavak eltérő méretű egységekre történő bontásának képessége.

- Szótagszintű műveletek (szegmentálás, szintézis, törlés)
- Szótagszerkezet szintű (kezdet és rím) műveletek (rímfelismerés, rímkeresés, törlés)
- Fonémaszintű műveletek (szegmentálás, szintézis, törlés és egyéb manipuláció)

Írott nyelvi zavar prognózisa 3. Mentális lexikon

A mentális lexikon az elmében egy olyan nagy kapacitású tár, melynek segítségével előhívjuk, megtanuljuk és megértjük a nyelv szavait.

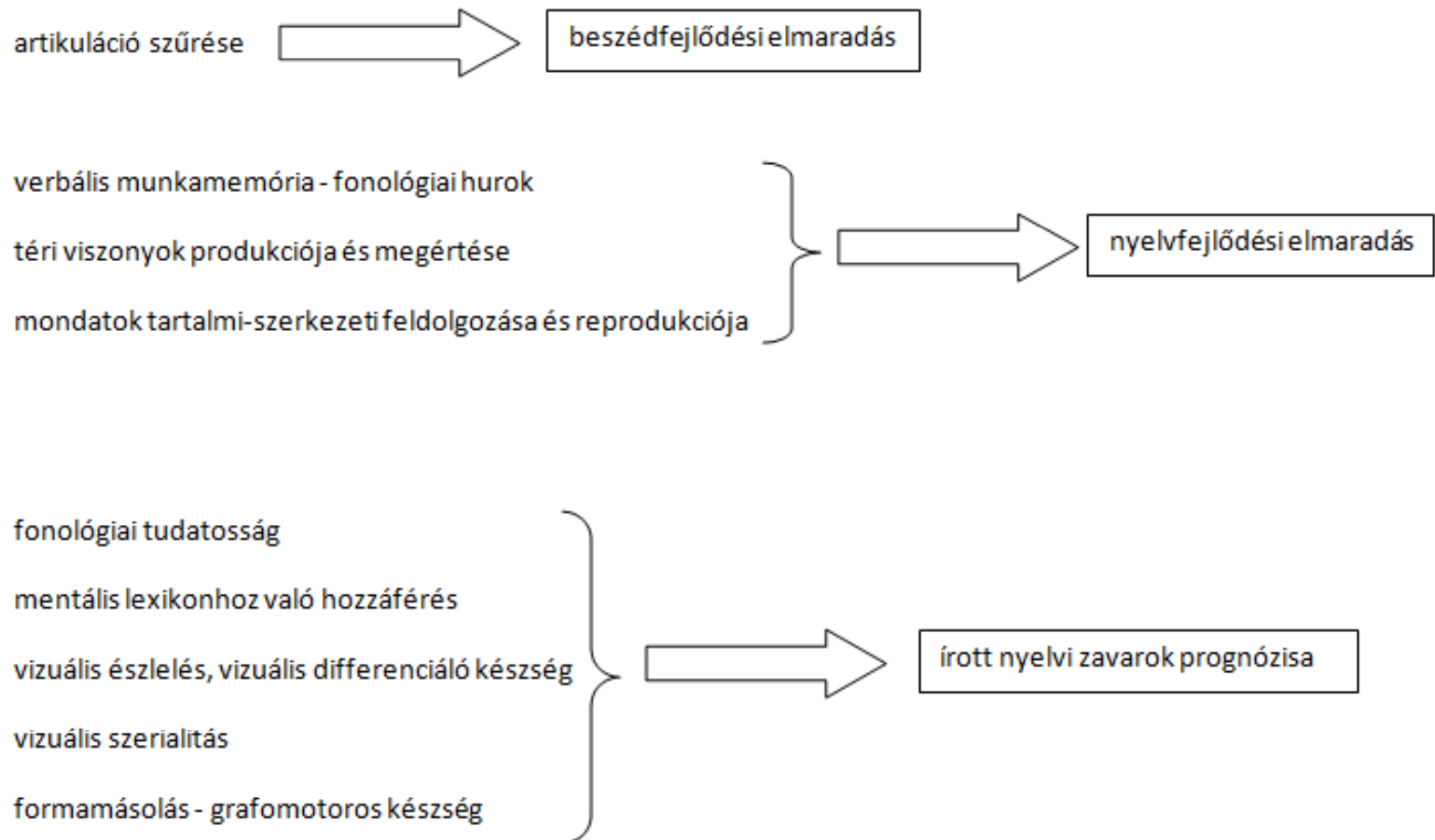
A mentális lexikonban a szavak elrendezése nem véletlenszerű, a felépítése több rendezési elvet követ egyszerre. A legvalószínűbb leírása a rendszernek jelenleg az ún. pókháló-elmélet.

Írott nyelvi zavar prognózisa 4. Egyéb képességek, készségek

- vizuális észlelés
- vizuális differenciáló készség
- vizuális szerialitás
- grafomotoros készség

A szűrés eredménye

A szűrőeljárásra épülő vizsgálatok

- Artikulációvizsgálat (beszédszervi állapot és –működés, sűgőpróba, szenzomotoros differenciáldiagnózis, beszédhangok ejtésének vizsgálata minden fonetikai pozícióban)
- Nyelvi fejlettség

	Expresszív	Receptív
Fonológia	Álszóismétlés (Racsmány M. és mtsai)	Álszavak megkülönböztetése (GMP-szubteszt)
Lexikon	Képmegnevezés (LAPP)	Szó-kép azonosítás (Peabody)
Morfológia	Kiváltott produkció (PPL)	Mondat-kép azonosítás (TROG, Token)
Szintaxis	Mondatismétlés (MAMUT)	Mondat-kép azonosítás (TROG, Token)

- Írott nyelvi zavarok prognózisa (jelenleg kipróbálás alatt áll)

A szűrés kipróbálása 1. - „pilot”

**Velence-tó Környéki Egységes Pedagógiai Módszertani
Szolgáltató Intézmény**

2011. május - 325 gyermek

A szűrés kipróbálásában résztvevő kollégák:

Nagy Zsuzsa

Kovácsné Csizmadia Éva

Polónyiné Homolya Anikó

Szatmáriné Mályi Nóra

Takácsné Csoór Marianna

Kardos Györgyi

Szabari Szaniszló

Szabari Szaniszlóné

A szűrés kipróbálása 2.

Kozmutza Flóra EGYMI, Budapest
2011. szeptember - 415 gyermek

A szűrés kipróbálásában résztvevő kollégák:

Csabáné Bánki Kornélia	Nádudvariné Tricskó Judit
Dávid Katalin	Scheer Lívia
Kárászné Szani Boglárka	Szabóné Vékony Andrea
Kovács Csilla	Szárász Éva
Molnárné Bogáth Réka	Szenes Csilla
Dr. Nagyné Adorján Beáta	Szobonya Zsuzsanna

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.szole.hu

info@szole.hu

